

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут оперативно-рятувальних сил
Кафедра психології діяльності в особливих умовах

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ В ПСИХОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ»**

циклу обов'язкової професійної підготовки
за освітньо-науковою програмою
«Екстремальна та кризова психологія»

підготовки доктора філософії у галузі знань
С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
за спеціальністю С4 Психологія

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах на 2025-2026
навчальний рік.
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Інформаційні технології та інструменти в психологічних
дослідженнях»

2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є електронні технології, інструменти й ресурси, які призначені для цифрової підтримки наукової діяльності загалом та психологічних досліджень зокрема. Вивчення дисципліни «Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях» сприятиме формуванню у здобувачів освіти системного наукового світогляду, розвитку цифрових компетентностей та удосконаленню практичних навичок, зокрема здатності використовувати сучасні інформаційні технології, статистичні та психометричні інструменти психологічних досліджень для ефективної організації науково-дослідницької діяльності. Вміння працювати з такими технологіями та інструментами особливо актуальне на сучасному етапі в умовах цифрової трансформації української освіти і науки та її інтеграції в загальносвітовий контекст.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Боснюк Валерій Федорович, заступник начальника кафедри психології діяльності в особливих умовах навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, викладацька кафедри ПДОУ.
E-mail	bosniuk_valerii@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- статистичні методи аналізу психологічних даних; - розробка психодіагностичних тестів; - психологія копінг-поведінки в різноманітних ситуативних контекстах; - дослідження ментальних ресурсів особистості. - позитивна психологія.
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи аналізу даних в статистичних пакетах SPSS Statistics, Statistica, Jamovi, JASP; - навички аналізу даних в мові програмування R.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Валерій Олефір, Валерій Боснюк. Розрахунок обсягу вибірки як наріжний камінь планування наукового дослідження. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. Випуск 9, 2021. С. 186-195. https://doi.org/10.30970/PS.2021.9.24 2. Олефір В.О., Боснюк В.Ф., Малофейкіна К.О. Валідизація і вимірювальна інваріантність української версії шкали позитивних і негативних

	переживань (SPANE). Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Психологія». Випуск 71, 2021. С. 34-42. https://doi.org/10.26565/2225-7756-2021-71-04 3. Валерій Боснюк. Роль показника розміру ефекту в сучасних психологічних дослідженнях. Проблеми екстремальної та кризової психології 2021. № 2(2). С. 97-109. https://doi.org/10.52363/dcpp-2021.2.9 4. Олефір В.О., Боснюк В.Ф. Моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології: монографія. Том II / за зал ред. В. П. Садкового, О. В. Тімченка; НУЦЗУ. Х.: ФОП Панов Л.М., 2022. С. 385-404. 5. Олефір В. О., Боснюк В. Ф. Адаптація шкали психологічного капіталу (ПсиКап-12С). Інсайт: психологічні виміри суспільства. 2023. № 9. С. 50–71. https://doi.org/10.32999/KSU2663-970X/2023-9-4 (Scopus) 6. Валерій Олефір, Валерій Боснюк Адаптація українськомовної версії шкали задоволеності життям Е. Дінера. Наука і освіта. №2. 2024. С. 64-72. https://doi.org/10.24195/2414-4665-2024-2-9 7. Олефір В., Боснюк В. Українськомовна адаптація шкали задоволеності базових психологічних потреб. Інсайт: психологічні виміри суспільства, № 12. 2024. С. 18-43. https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-2 (Scopus) 8. Боснюк В.Ф. Інструменти розрахунку обсягу вибірки в психологічному науковому дослідженні. Цифрова трансформація освіти: традиційні інструменти та штучний інтелект : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 26 травня – 6 липня. 2025 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 15-19.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: набуття системи теоретичних знань та формування практичних умінь у здобувачів освіти щодо використання сучасних інформаційних технологій, цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для проведення психологічних досліджень, обробки та інтерпретації даних, збереження й поширення результатів, організації наукової комунікації.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна	
Навчальний рік	2025-2026	
Семестр	1	1
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3,5	3,5
- загальна кількість годин	105	105
- кількість модулів	1	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
- лекції	20	10
- практичні заняття	20	4
- семінарські заняття	4	-
- самостійна робота	61	91
- індивідуальні завдання (науково-дослідне)	на вибір	
Форма підсумкового контролю	іспит	

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: розуміння методів організації психологічного дослідження; володіння базовими принципами збору й статистичного аналізу емпіричними даними, робота з ПК, текстовими, табличними й презентаційними програмами.

Постреквізити: технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат, психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності, виконання та захист дисертаційного дослідження.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Екстремальна та кризова психологія вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку	РН 3.

особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	
Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	РН 4.
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	РН 5.
Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	РН 6.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 1.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 3.
Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	СК 2.
Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.	СК 6.
Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства	СК 7.

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ОНЛАЙН-РЕСУРСИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовний модуль 1. Інформаційні технології для пошуку, управління та поширення результатів наукових досліджень

Тема 1.1. Наукометричні інструменти оцінювання результативності діяльності науковців

Стейкхолдери наукометрії. Наукометричні показники оцінювання результатів наукової діяльності дослідників та важливості наукових журналів.

Міжнародні наукометричні бази даних Scopus, Publons, Web of Science, Google Scholar. Вітчизняні наукометричні бази даних. Унікальні ідентифікати автора в наукометричних базах даних (ORCID, Scopus Author ID, ResearcherID, Google Scholar).

Тема 1.2. Цифрові інструменти пошуку наукових статей та журналів за тематикою дослідження

Пошук наукового журналу з використанням сервісів Journal Finder; Master Journal List; Scimago Journal & Country Rank (SJR) та Springer Journal Suggester. Перевірка індексації журналу бібліографічними базами Scopus та Web of Science. Пошук наукової літератури за допомогою сервісів Google Scholar і Google Books. Пошук повнотекстових наукових видань за допомогою академічних пошукових систем (BASE, CORE, Semantic Scholar, CiteSeer тощо). Українська пошукова система й база даних наукових цитувань Open Ukrainian Citation Index (OUCI).

Тема 1.3. Бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань і списків використаних джерел

Завдання, типи та види систем управління бібліографічною інформацією (бібліографічних менеджерів). Алгоритм та принципи роботи в Zotero, Mendeley, EndNot. Сервіси автоматичного оформлення бібліографічних посилань.

Тема 1.4. Електронні ресурси для зберігання та поширення результатів наукових досліджень

Електронні сервіси для зберігання та оприлюднення наукових публікацій: Figshare, Zenodo, Osf, SocArXiv. Найбільші електронні репозитарії та цифрові бібліотеки. Відкрита наука. Рух відкритого доступу до наукової інформації. Вибір журналів для публікації. Хижацькі журнали та як їх уникнути.

Тема 1.5. Цифрові інструменти для організації спільної наукової роботи

Використання цифрових сервісів Google в науковій й освітній діяльності. Платформа Authorea для спільної роботи над текстовими документами. Комунікація з академічною спільнотою та громадськістю. Наукове співавторство. Спеціалізовані соціальні мережі для науковців (ResearchGate, Academia.edu).

Змістовний модуль 2. Статистичні та психометричні інструменти психологічних досліджень

Тема 2.1. Репрезентативність та розмір вибірки як ключові параметри організації наукового дослідження

Репрезентативність вибірки як критично важливий аспект для достовірності наукових висновків. Ймовірнісні та неймовірнісні стратегії формування вибірки. Обсяг вибірки у контексті наукової достовірності дослідження. Інструменти визначення необхідного обсягу вибірки в дослідженнях (G*Power, OpenEpi, Qualtrics Sample Size Calculator, калькулятори на сайтах MedCalc, SurveyMonkey).

Тема 2.2. Алгоритм вибору та особливості застосування статистичного інструменту аналізу емпіричних даних

Особливості підготовки результатів дослідження до статистичного аналізу. Параметри, які впливають на вибір статистичного критерію. Аналіз емпіричних даних в статистичних програмах (R, Jamovi, JASP, SPSS тощо). Стратегії статистичного доказу ефективності експериментального впливу. Особливості представлення результатів психологічного дослідження людям, які не знайомі з особливостями статистичного аналізу даних. Представлення результатів дослідження в графіках та таблицях.

Тема 2.3. Моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях

Визначення поняття «модель». Характеристика методу моделювання структурними рівняннями. Типи структурних моделей. Етапи моделювання структурними рівняннями. Програмне забезпечення для MCP (AMOS, lavaan, LISREL, Mplus). Емпіричні приклади застосування моделювання структурними рівняннями.

Тема 2.4. Психометрична парадигма конструювання психодіагностичного інструменту

Надійність та валідність психологічного тесту. Етапи розробки вимірювального інструменту. Тестові норми як проблема психометричного вимірювання. Забезпечення еквівалентності конструктів та вимірюваних змінних у різних культурах. Психодіагностичні онлайн-інструменти: можливості та обмеження, корисні ресурси (Google Forms, PsyToolkit, SurveyMonkey, Testometrika, LimeSurvey).

Підсумкова модульна робота

Іспит

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (очна форма: денна, вечірня):

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання					
	усього	у тому числі				
		лекції	семінар. заняття	практ. заняття	самост. робота	поточний контроль
1 - й семестр						
Змістовний модуль 1. Інформаційні технології для пошуку, управління та поширення результатів наукових досліджень						
Тема 1.1. Наукометричні інструменти оцінювання результативності діяльності науковців.	10	2		2	6	усні та письмові опитування, робота в наукометричних базах даних
Тема 1.2. Цифрові інструменти пошуку наукових статей та журналів за тематикою дослідження.	10	2		2	6	усні та письмові опитування, пошук наукових журналів за темою дослідження
Тема 1.3. Бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного	10	2		2	6	усні та письмові опитування, робота в бібліографічних менелжерах

оформлення посилань і списків використаних джерел.						
Тема 1.4. Електронні ресурси для зберігання та поширення результатів наукових досліджень.	10	2		2	6	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання
Тема 1.5. Цифрові інструменти для організації спільної наукової роботи.	12	2	2	2	6	усні та письмові опитування, робота в сервісах організації спільної наукової діяльності
Разом за змістовним модулем 1	52	10	2	10	30	
Змістовний модуль 2. Статистичні та психометричні інструменти психологічних досліджень						
Тема 2.1. Репрезентативність та розмір вибірки як ключові параметри організації наукового дослідження.	9	2		2	5	усні та письмові опитування, розрахунок оптимального розміру вибірки для свого дослідження
Тема 2.2. Алгоритм вибору та особливості застосування статистичного інструменту аналізу емпіричних даних.	18	4		4	10	усні та письмові опитування, робота в статистичних програмах аналізу даних
Тема 2.3. Моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях.	9	2		2	5	усні та письмові опитування, робота в статистичних програмах аналізу даних
Тема 2.4. Психометрична парадигма конструювання психодіагностичного інструменту.	9	2		2	5	усні та письмові опитування, створення тесту для онлайн-дослідження
Разом за змістовним модулем 2	45	10		10	25	
Підсумкова модульна робота	8		2		6	письмові завдання
ВСЬОГО	105	20	4	20	61	

* Примітка: самостійна робота здійснюється за методичними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях».

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (заочна (дистанційна) форма):

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання					
	усього	у тому числі				
		лекції	семінар. заняття	практ. заняття	самостійна робота	поточний контроль
1 - й семестр						
Змістовний модуль 1. Інформаційні технології для пошуку, управління та поширення результатів наукових досліджень						
Тема 1.1. Наукометричні інструменти оцінювання результативності діяльності науковців.	10	2			8	індивідуальні завдання
Тема 1.2. Цифрові інструменти пошуку наукових статей та журналів за тематикою дослідження.	10	2			8	індивідуальні завдання
Тема 1.3. Бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань і списків використаних джерел.	10	2			8	індивідуальні завдання
Тема 1.4. Електронні ресурси для зберігання та поширення результатів наукових досліджень.	10				10	індивідуальні завдання
Тема 1.5. Цифрові інструменти для організації спільної наукової роботи.	12				12	індивідуальні завдання
Разом за змістовним модулем 1	52	6			46	
Змістовний модуль 2. Інформаційні технології для пошуку, управління та поширення результатів наукових досліджень						
Тема 2.1. Репрезентативність та розмір вибірки як ключові параметри організації наукового дослідження.	9	2			7	індивідуальні завдання
Тема 2.2. Алгоритм вибору та особливості застосування статистичного інструменту аналізу емпіричних даних.	18			2	16	і індивідуальні завдання

Тема 2.3. Моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях.	9	2			7	індивідуальні завдання
Тема 2.4. Психометрична парадигма конструювання психодіагностичного інструменту.	9			2	7	індивідуальні завдання
Разом за змістовним модулем 2	45	4		4	37	
Підсумкова модульна робота	8				8	письмові завдання
ВСЬОГО	105	10		4	91	

* Примітка: самостійна робота здійснюється за методичними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях».

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.5. Етичні та правові аспекти використання інформаційних технологій у дослідженнях	2
2.	Підсумкова модульна робота	2
	Разом	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1. Найуживаніші наукометричні ресурси та показники.	2
2.	Тема 1.2. Стратегії та інструменти пошуку повнотекстових наукових публікацій.	2
3.	Тема 1.3. Системи управління бібліографічною інформацією.	2
4.	Тема 1.4. Інструменти підбору наукових журналів для публікації результатів досліджень.	2
5.	Тема 1.5. Спеціалізовані мережі для науковців. Пошук співавторів для колаборації.	2
6.	Тема 2.1. Особливості формування та інструменти розрахунку обсягу вибірки в дослідженні.	2
7.	Тема 2.2.1. Стратегії та інструменти статистичного доказу ефективності експериментального впливу.	2
8.	Тема 2.2.2. Особливості презентації результатів статистичного аналізу нефаховій аудиторії. Інструменти	2

	та особливості представлення результатів дослідження в графіках та таблицях.	
9.	Тема 2.3. Інструменти реалізації та практика застосування моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях.	2
10.	Тема 2.4. Розробка психологічного тесту та психодіагностичні онлайн-інструменти	2
	Разом	20

Індивідуальні завдання (орієнтовна тематика індивідуальних завдань)

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у програмі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів викладені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах.

1. Охарактеризуйте основні наукометричні показники (h-індекс, індекс цитувань тощо).
2. Поясніть, у чому полягають обмеження використання наукометрії у психологічних дослідженнях.
3. Проаналізуйте вплив «публікаційного тиску» на якість наукових результатів.
4. Покажіть зв'язок між наукометричними показниками та академічною кар'єрою.
5. Оцініть ризики маніпуляцій із цитуванням для розвитку науки.
6. Поясніть принцип роботи наукових пошукових систем (Google Scholar, Scopus, Web of Science).
7. Охарактеризуйте переваги та недоліки відкритих і комерційних баз даних.
8. Проаналізуйте, як кількість джерел впливає на глибину дослідження.
9. Покажіть зв'язок між вибором джерел і якістю наукового дослідження.
10. Обґрунтуйте доцільність використання англомовних публікацій у психологічній науці.

11. Охарактеризуйте основні можливості бібліографічних менеджерів (Mendeley, EndNote, Zotero).

12. Поясніть, як автоматичне оформлення посилань впливає на академічну доброчесність.

13. Проаналізуйте проблеми використання сервісів автоматичного оформлення посилань для українських стандартів цитування.

14. Порівняйте ефективність різних бібліографічних менеджерів.

15. Оцініть роль цифрових сервісів у підвищенні якості наукових текстів.

16. Охарактеризуйте основні електронні ресурси для зберігання наукових даних (репозитарії, preprint-сервери).

17. Поясніть переваги та ризики відкритого доступу.

18. Проаналізуйте, як електронні ресурси впливають на видимість наукових робіт.

19. Порівняйте традиційні бібліотеки та електронні репозитарії.

20. Оцініть безпекові та етичні проблеми цифрового зберігання даних.

21. Охарактеризуйте цифрові інструменти для командної роботи (Google Workspace, Overleaf, Slack, Trello).

22. Поясніть роль цифрових платформ у розвитку міжнародної наукової співпраці.

23. Проаналізуйте вплив онлайн-інструментів на ефективність командних проєктів.

24. Порівняйте переваги та недоліки дистанційної й очної наукової роботи.

25. Оцініть ризики, пов'язані з безпекою даних під час спільної роботи онлайн.

26. Охарактеризуйте поняття репрезентативності вибірки.

27. Поясніть залежність між обсягом вибірки та достовірністю результатів.

28. Проаналізуйте труднощі забезпечення репрезентативності у психологічних дослідженнях.

29. Покажіть зв'язок між репрезентативністю вибірки та можливістю узагальнення результатів.

30. Оцініть обмеження використання малих вибірок у психології.

31. Охарактеризуйте основні статистичні методи аналізу у психології.

32. Поясніть значення коректного вибору статистичного методу для дослідження.

33. Проаналізуйте ризики використання лише програмних інструментів без розуміння статистики.

34. Порівняйте прості та складні алгоритми аналізу даних у психологічних дослідженнях.

35. Оцініть роль статистичного аналізу у достовірності результатів.

36. Охарактеризуйте принципи SEM-моделювання.

37. Поясніть переваги використання SEM у психології.

38. Проаналізуйте обмеження застосування SEM у реальних дослідженнях.

39. Порівняйте SEM з іншими статистичними методами моделювання.

40. Оцініть можливість впровадження SEM як стандарту у сучасних психологічних дослідженнях.

41. Поясніть значення психометричних показників для розробки тестів.

42. Проаналізуйте труднощі адаптації тестів до різних культурних контекстів.

43. Порівняйте психометричний підхід з альтернативними підходами у психодіагностиці.

44. Оцініть перспективи використання штучного інтелекту у психометрії.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота. Використовуються словесні (пояснення, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження), практичні методи навчання. В процесі навчання задіюються цифрові ресурси, сервіси та інструменти.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: іспит, есе, презентації результатів виконаних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій, цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для проведення психологічних досліджень, обробки та інтерпретації даних, збереження й поширення результатів, організації наукової комунікації.

Перелік завдань для підготовки до іспиту

1. Охарактеризуйте сутність інформаційних технологій у контексті психологічних досліджень.

2. Проаналізуйте основні кількісні та якісні показники наукометрії (публікації, цитування, індекс Гірша, імпакт-фактор, SNIP, SJR) та поясніть їх значення.

3. Порівняйте міжнародні та українські бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar, ORCID, Publons, ResearchGate, Національний репозитарій) та оцініть їхнє місце у науковій діяльності.

4. Поясніть алгоритм обчислення індексу Гірша та охарактеризуйте його обмеження.

5. Оцініть роль альтметрик (Altmetrics) у сучасному оцінюванні наукової активності та покажіть їх відмінності від традиційних показників.

6. Проаналізуйте приклади наукометричних профілів успішних українських і зарубіжних науковців.

7. Поясніть можливості створення й оптимізації публічного профілю дослідника (Google Scholar, ORCID, ResearchGate).

8. Проаналізуйте етичні ризики та можливі маніпуляції з наукометричними показниками.

9. Сформулюйте власне бачення впливу наукометричних інструментів на розвиток науки та академічної кар'єри.

10. Охарактеризуйте можливості сервісу Journal Finder для підбору наукового журналу.

11. Поясніть призначення та особливості використання Master Journal List від Clarivate.

12. Проаналізуйте показники, які враховує Scimago Journal & Country Rank (SJR) при оцінюванні журналів.

13. Поясніть алгоритм роботи Springer Journal Suggester та визначте необхідні дані для пошуку журналу.

14. Продемонструйте алгоритм перевірки наявності журналу в базі Scopus та поясніть значення його індикаторів якості.

15. Поясніть, як перевірити індексацію журналу у Web of Science Core Collection.

16. Охарактеризуйте можливості Google Scholar для пошуку статей і відстеження цитувань.

17. Покажіть, як Google Books може використовуватись для пошуку книг і монографій у науковій роботі.

18. Порівняйте можливості академічних пошукових систем (BASE, CORE, Semantic Scholar, CiteSeer).

19. Оцініть значення української бази Open Ukrainian Citation Index (OUCI) для розвитку науки.

20. Покажіть, як бібліографічні менеджери інтегруються з текстовими редакторами (Word, Google Docs, LibreOffice).

21. Проаналізуйте переваги й ризики використання автоматизованих інструментів для оформлення джерел.

22. Обґрунтуйте критерії вибору бібліографічного менеджера залежно від потреб дослідника.

23. Охарактеризуйте класифікацію електронних ресурсів для зберігання та поширення результатів досліджень.

24. Поясніть функції сервісу Figshare.

25. Охарактеризуйте можливості платформи Zenodo.

26. Проаналізуйте сервіс Open Science Framework (OSF) як інструмент управління дослідницькими проєктами.

27. Охарактеризуйте сферу застосування та переваги репозитарію SocArXiv.

28. Порівняйте найбільші міжнародні електронні репозитарії та цифрові бібліотеки.

29. Поясніть роль інституційних репозитаріїв у науковій комунікації.

30. Охарактеризуйте концепцію відкритої науки та проаналізуйте її вплив.

31. Поясніть сутність руху відкритого доступу та його основні ініціативи.

32. Оцініть етичні та правові аспекти поширення наукової інформації у відкритих ресурсах.

33. Охарактеризуйте функції та переваги платформи Authorea для спільної наукової роботи.

34. Поясніть процес створення та публікації документів в Authorea.

35. Проаналізуйте значення інструментів версійного контролю в Authorea.

36. Охарактеризуйте найбільш затребувані цифрові сервіси Google у науці й освіті.

37. Поясніть, як Google Drive і Google Docs підтримують колективну роботу над проектами.

38. Покажіть можливості Google Sheets для зберігання та аналізу наукових даних.

39. Охарактеризуйте принципи академічної комунікації у спеціалізованих соцмережах для науковців.

40. Порівняйте платформи ResearchGate, Academia.edu та LinkedIn.

41. Поясніть, як соцмережі сприяють підвищенню видимості досліджень і формуванню професійного іміджу.

42. Проаналізуйте етичні й правові аспекти використання цифрових інструментів для наукової співпраці.

43. Охарактеризуйте поняття репрезентативності вибірки та поясніть її значення для досліджень.

44. Порівняйте ймовірнісні та не ймовірнісні методи формування вибірки.

45. Проаналізуйте фактори, що впливають на обсяг вибірки.

46. Поясніть поняття статистичної потужності дослідження та її зв'язок із розміром вибірки.

47. Поясніть типи похибок, що виникають при нерепрезентативній вибірці.

48. Охарактеризуйте методи розрахунку обсягу вибірки залежно від типу дослідження.

49. Поясніть способи перевірки репрезентативності зібраної вибірки.

50. Оцініть наслідки недостатнього чи надмірного обсягу вибірки.

51. Покажіть можливості програмних засобів для обґрунтування розміру вибірки.

52. Поясніть етапи підготовки результатів дослідження до статистичного аналізу.

53. Охарактеризуйте методи перевірки нормальності розподілу.

54. Обґрунтуйте дії дослідника, якщо дані не відповідають закону нормального розподілу.

55. Поясніть параметри, що впливають на вибір статистичного критерію.

56. Охарактеризуйте одновибіркові статистичні критерії.

57. Поясніть методи порівняння двох вибірок.

58. Поясніть методи порівняння трьох і більше вибірок.

59. Охарактеризуйте статистичні критерії для виявлення зв'язків між змінними.

60. Охарактеризуйте суть моделювання структурними рівняннями та його значення в психології.

61. Поясніть відмінність між латентними й маніфестними змінними.

62. Охарактеризуйте основні компоненти МСР-моделі.

63. Поясніть етапи побудови МСР-моделі.

64. Охарактеризуйте сутність конфірматорного факторного аналізу (CFA).

65. Проаналізуйте ключові індикатори відповідності МСР-моделі.

66. Поясніть відмінність між каузальною та вимірювальною моделлю.

67. Оцініть переваги МСР порівняно з регресійним аналізом.

68. Порівняйте програмні засоби для МСР за їхніми можливостями та обмеженнями.

69. Проаналізуйте типові помилки у побудові та інтерпретації МСР-моделей.

70. Охарактеризуйте сутність психометричної парадигми вимірювання в психології.

71. Поясніть етапи конструювання психодіагностичного інструменту.

72. Поясніть значення латентних змінних у тестуванні.

73. Порівняйте критеріально-орієнтований і нормоорієнтований підходи у тестуванні.

74. Охарактеризуйте надійність тесту та способи її оцінювання.

75. Поясніть показники валідності психодіагностичного інструменту.

76. Проаналізуйте статистичні методи оцінки факторної структури тесту.

77. Охарактеризуйте проблеми класичної тестової теорії.

78. Проаналізуйте проблеми неklasичної тестової теорії.

79. Поясніть проблему соціально бажаних відповідей у тестуванні та шляхи її подолання.

80. Охарактеризуйте проблему стандартизації психодіагностичних норм і роль стандартних шкал.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, контрольної роботи, демонстрування результатів виконаних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій, цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для проведення психологічних досліджень.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Розподіл балів, які отримують здобувачі очної форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

– іспит

Розподіл балів									
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	Модульна контрольна робота
до 5	до 5	до 5	до 5	до 10 (5+5)	до 5	до 10 (5+5)	до 5	до 5	15
Індивідуальне завдання				Іспит			Сума балів за дисципліну		
до 10				до 20			100		

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів. Види творчих робіт та критерії щодо їх оцінювання наведені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах (розділ «Оцінювання творчих робіт»).

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

– іспит

Розподіл балів									
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	Модульна контрольна робота
-	-	-	-	-	-	до 5	-	до 5	15
Індивідуальне завдання				Іспит			Сума балів за дисципліну		
до 55				до 20			100		

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів. Види творчих робіт та критерії щодо їх оцінювання наведені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах (розділ «Оцінювання творчих робіт»).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі,

самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті в діапазоні від 0 до 5 балів:

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, у звіті допущені суттєві помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті в діапазоні від 0 до 5 балів:

5 балів – здобувач освіти вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

4 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки;

3 бали – здобувач орієнтується в обговорюваній тематиці, але недостатньо обґрунтуванні відповіді, допущені незначні помилки;

2 бали – здобувач частково орієнтується в обговорюваній тематиці, але недостатньо обґрунтуванні відповіді, допущені незначні помилки;

1 бал – здобувач слабо володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка повідомлення, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з чотирьох завдань. У відповіді на поставленні завдання здобувачі вищої освіти повинні відобразити володіння навчальним матеріалом, зокрема, вміння застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання

психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, проявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів навчання при виконанні модульної роботи в діапазоні від 0 до 15 балів:

15 балів – вірно дані відповіді на чотири завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

13-14 балів – всі завдання виконані повністю, без помилок.

11-12 балів – завдання в основному виконані правильно, є незначні неточності.

8-10 балів – завдання виконані частково, є суттєві помилки, але робота засвідчує знання основного матеріалу.

4-7 балів – робота містить значні недоліки, знання поверхові, але існує часткове розуміння теми.

1-3 бали – виконані лише окремі частини завдань, знання фрагментарні.

0 балів – робота відсутня або не містить жодної правильної відповіді.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання та передбачає перевірку засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу дисципліни, розвитку їх творчого мислення, набутих знань, умінь та навичок і їх застосування під час вирішення практичних завдань. Здійснюється шляхом складання здобувачами *усного іспиту* за екзаменаційними білетами встановленої форми, комплект яких повинен становити не менше 120% від кількісного складу навчальної групи.

Зміст завдань підсумкового контролю формується відповідно до програми навчальної дисципліни, відповіді на які повинні відображати вільне володіння здобувачами обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці, оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Кожен варіант екзаменаційного білету складається з чотирьох завдань. Відповіді на завдання оцінюються за критеріями досягнення нормативних результатів навчання. Основними вимогами є розуміння ідей та положень, здатність вичерпно та аргументовано їх викласти, висловити та обґрунтувати власну позицію з питань, що розглядаються в ході вивчення дисципліни.

Тривалість усного іспиту для одного здобувача не повинна перевищувати 0,5 години (з врахуванням часу на підготовку та відповідь здобувача). Для уточнення рівня володіння матеріалом дисципліни екзаменатор може задавати додаткові питання.

Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою дисципліни.

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання іспиту з дисципліни допускається не більше двох разів.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних

сигналів оповіщення іспит переривається та продовжується вже після відбою.

У разі не згоди із результатом підсумкового контролю або порушенням процедури його проведення здобувач має право на **їхнє оскарження**. Порядок такого оскарження викладений у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі у формі іспиту (оцінюється від 0 до 20 балів):

20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст завдань;

16-19 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст поставлених завдань. При наданні відповіді на деякі завдання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

6-9 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкритий зміст завдань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту завдань.

Оцінювання самотійної роботи. Результати самотійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самотійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, передбачений робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самотійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання індивідуальних завдань вивчення дисципліни здобувачів залежать від форми виконання індивідуального завдання, наприклад:

Дповідь: 4 бали – у роботі здобувачі правильно виокремили основні положення з різних джерел, логічно та структурно об'єднали їх, коротко проаналізували та зробили ґрунтовні узагальнюючі висновки. Дотримано усі вимоги щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що включає вітчизняні та іноземні літературні

джерела;

3 бали – у роботі здобувачі загалом правильно виокремили основні положення кожного з джерела та здійснили їх аналіз, узагальнили висновки. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, який включає широкий список джерел;

2 бали – у роботі здобувачі здебільшого правильно виокремили основні положення кожного з джерела, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що складається лише з вітчизняних літературних джерел;

1 бал – у роботі здобувачі фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерела, не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Не дотримано вимог щодо структурної побудови роботи. Список використаної літератури оформлений не вірно або відсутній;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Підготовка огляду певної наукової проблеми/аналізу ситуації:

5 балів – робота виконана у повному обсязі із чітким дотриманням визначеної структури. Робота містить ґрунтовний аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

4 бали – робота виконана у повному обсязі із дотриманням визначеної структури за виключенням деяких елементів. Робота містить аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

3 бали – робота виконана частково із дотриманням визначеної структури, що містить більшість необхідних елементів. Робота містить поверхневий аналіз, висновки та окремі рекомендації з порушеної проблеми;

2 бали – робота виконана частково. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, окремі висновки. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, висновки зроблені не вірно. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Есе: 3 бали – здобувач створює оригінальний за думкою та оформленням письмовий твір відповідно до навчальної ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних психологічних проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно випливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів;

2 бали – здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; наводить доречні аргументи;

висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за двома показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації;

1 бал – побудований текст характеризується фрагментарністю; сформульована теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладів немає або вони не є доречними;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недобросовісності.

Презентація: 4 бали – усі ідеї подані таким чином, що демонструють глибокі знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації чітко визначена і добре розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, організована. Дотримані прийняті норми культури презентації, автори творчо підійшли до її оформлення. Робота не переобтяжена текстом. Наявні гіперпосилання працюють коректно.

3 бали – переважна більша частина ідей подані таким чином, що демонструють значні знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації доволі чітко визначена і задовільно розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, у достатній мірі організована. Дотримані прийняті норми культури презентації. Робота не переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Наявні гіперпосилання працюють.

2 бали – більша частина ідей подані таким чином, що демонструють значні знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації доволі чітко визначена і задовільно розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, у достатній мірі організована. Дотримані прийняті норми культури презентації. Робота дещо переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Наявні гіперпосилання працюють.

1 бал – більшість ідей у презентації виражені нечітко. Тема визначена нечітко і розроблена з помилками. Презентація має порушену структуру або взагалі її не має. Зустрічається багато порушень прийнятих норм культури проведення презентації.

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної недобросовісності;

Проектна діяльність: 5 балів – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. Наявний творчий підхід до вирішення проблеми. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Обґрунтовано використано доцільні методи. Містяться відповідні висновки з якісними і кількісними даними. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач вільно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання;

4 бали – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з незначними

помилками;

3 бали – робота виконана. У роботі визначено об'єкт та предмет дослідження, що потребують уточнення. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить ілюстраційний матеріал, дещо перевантажений текстом, доповідач переважно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з помилками.

2 бали – робота виконана частково. У роботі невірно визначено об'єкт та предмет дослідження. Використані методи переважно вжито доцільно. Містяться часткові висновки. Презентація проекту перевантажена текстом, доповідач слабо орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з грубими помилками;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. У роботі невірно визначено об'єкт та предмет дослідження або вони відсутні. Використані методи недоцільні. Містяться часткові висновки. Презентація проекту відсутня, доповідач не орієнтується у поданому матеріалі;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної не доброчесності.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними телефонами та планшетами дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

6. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Боснюк В.Ф. Математичні методи в психології: курс лекцій. Мультимедійне навчальне видання. Х.: НУЦЗУ, 2020. 141 с.

2. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с.

3. Бузань В.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях: навч. посіб. для здобувачів ступеня д-ра філософії за освіт.-

наук. програмою «Історія» спец. 032 Історія та археологія. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 160 с.

4. Відкрита наука. Вступний посібник / редактори Анна Володко, Зуза Вьорогурська. Варшава; Прага, 2023. 73 с.

5. Інформаційні технології в освіті та науці: методичні вказівки до проведення лабораторних робіт та самостійної роботи студентів із дисципліни «Інформаційні технології в освіті та науці» для студентів спеціальності «Філологія. Германські мови та літератури» / уклад. К. М. Скиба, Є. В. Долинський Хмельницький : ХНУ, 2022. 52. с.

6. Москальов І.О., Лисенко Д.П. Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях: навч. посіб. Київ: НУОУ, 2023. 187 с.

7. Олефір В.О. Конспект лекцій до силабусу навчальної дисципліни «Основи моделювання структурними рівняннями в психології». Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2019. 47 с.

8. Хмаро орієнтовані системи відкритої науки у навчанні і професійному розвитку вчителів : монографія / М. П. Шишкіна, С. Г. Литвинова, М. В. Мар'єнко, Ю. Г. Носенко, В. В. Коваленко, Л. А. Лупаренко, А. С. Сухих / за наук. ред. М. П. Шишкіної. Київ : ІЦО НАПН України, 2023. 176 с.

9. American Psychological Association. Publication manual of the American Psychological Association: 7-th ed., Waschinton, DC : Author, 2020. 428 p.

Допоміжна література

1. Биков В.Ю., Спірін О. М., Білощицький А. О., Кучанський О. Ю., Діхтяренко О. В., Новицький О. В. Відкриті цифрові системи в оцінюванні результатів науково-педагогічних досліджень. Інформаційні технології і засоби навчання, 2020, Том 75, №1. С. 294-315.

2. Вакалюк Т. А., Спірін О. М., Мінтій І. С., Іванова С. М., Новицька Т. Л. Наукометричні показники оцінювання результативності педагогічних досліджень науковців та науково-педагогічних працівників. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця, 2021. Вип. 60. С. 167–184.

3. Вакалюк Т., Спірін О., Євдокимов В., Яцишинє А. Досвід використання хмарних сервісів для спільної роботи наукового керівника та аспірантів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2024. Т. 100, № 2. С. 122-140.

4. Мриглод О.І., Назаровець С.А. Наукометрія та управління науковою діяльністю: вкотре про світове та українське. Вісн. НАН України. 2019. № 9. С. 81-94. doi: 10.15407/vsn2019.09.081

5. Назаровець С. Бази даних цитувань та пошукові інструменти для науковців майбутнього. Світогляд, 2021, № 1. С. 35-38. <http://eprints.rclis.org/41839/>

6. Олєфір В.О., Боснюк В.Ф. Моделювання структурними рівняннями у психологічних дослідженнях. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології: монографія. Том II / за зал ред. В. П. Садкового, О. В. Тімченка; НУЦЗУ. Х.: ФОП Панов Л.М., 2022. С. 385-404.

7. Путівник по web-ресурсам для аспірантів та науковців : довід. вид. / уклад. Л. В. Колесник ; Наукова бібліотека ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2023. 16 с.

8. Тихонкова І. О. Відбір видань до Web of Science Core Collection: еволюція критеріїв. Наука України у світовому інформаційному просторі. Київ, 2020. Вип. 17. С. 14–31. <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.422.014>

Інформаційні ресурси

1. Бібліометрика української науки від Google Scholar і Scopus. Режим доступу: <http://nbuvip.gov.ua/bpnu>

2. Боснюк В.Ф. Освітній YouTube-канал з навчальної дисципліни «Математичні методи в психології». Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCu7Tj9z4NnyenGXmkvMGEuA>

3. Вимоги АПА щодо оформлення наукової графіки <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/tables-figures/sample-figures>

4. Вимоги АПА щодо оформлення таблиць. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/tables-figures/sample-tables>

5. Відкритий український індекс наукового цитування. Режим доступу: <https://ouci.dntb.gov.ua>

6. Електронна бібліотека «Україніка». Режим доступу: <https://tinyurl.com/2jtxhcrh>

7. Academia.edu. Режим доступу: <https://www.academia.edu>

8. Authorea. Режим доступу: <https://www.authorea.com>

9. BASE. Режим доступу: <https://www.base-search.net>

10. CiteSeerx Режим доступу: <https://citeseerx.ist.psu.edu>

11. CiteThisForMe. Режим доступу: <https://www.citethisforme.com/>

12. CORE. Режим доступу: URL: <https://core.ac.uk>

13. EndNote. Режим доступу: <https://endnote.com/>

14. EOSC. Режим доступу: <https://eosc-portal.eu>

15. Europeana. Режим доступу: <https://www.europeana.eu>

16. Figshare. Режим доступу: <https://figshare.com/>

17. FreeFullPDF. Режим доступу: <http://www.freefullpdf.com>

18. G*Power. Режим доступу: <http://www.gpower.hhu.de/>

19. Google Arts & Culture. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com>

20. Google Books. Режим доступу: <https://books.google.com>

21. Google Scholar. Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua>

22. Grafiati. Режим доступу: <https://www.grafiati.com/>

23. HathiTrust Digital Library. Режим доступу: <https://www.hathitrust.org>

24. IBM SPSS. Режим доступу: <https://www.ibm.com/spss>

25. Internet Archive. Режим доступу: <https://archive.org>

26. Jamovi. Режим доступу: <https://www.jamovi.org/>
27. JASP. Режим доступу: <https://jasp-stats.org/>
28. Journal Finder від видавничої компанії Elsevier. Режим доступу: <https://journalfinder.elsevier.com>
29. Library of Congress. Режим доступу: <https://www.loc.gov>
30. LinkedIn. Режим доступу: <https://www.linkedin.com>
31. Master Journal List (MJL) від компанії Clarivate Analytics. Режим доступу: <https://mjl.clarivate.com/home>
32. Mendeley. Режим доступу: <https://www.mendeley.com/>
33. Mplus HTML User's Guide. https://www.statmodel.com/html_ug.shtml
34. OAIster. Режим доступу: <https://oaister.worldcat.org>
35. OCLC. Режим доступу: <https://www.worldcat.org>
36. Open Access Button. Режим доступу: <https://openaccessbutton.org>
37. Open Library. Режим доступу: <https://openlibrary.org>
38. Open Science in Ukraine (OSU). Режим доступу: <https://openscience.in.ua/>
39. ORCID. Режим доступу: <https://orcid.org/>
40. Osf. Режим доступу: <https://osf.io/>
41. Publons. Режим доступу: <https://publons.com>
42. R Core Team (2018). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <https://www.R-project.org/>.
43. R. Режим доступу: <https://www.r-project.org/>
44. ResearchGate. Режим доступу: <https://www.researchgate.net>
45. Scopus. Режим доступу: <https://www.scopus.com>
46. SocArXiv. Режим доступу: <https://www.cos.io/>
47. SSRN. Режим доступу: <https://www.ssrn.com/index.cfm/en>
48. The SCImago Journal & Country Rank (SJR). Режим доступу: <https://www.scimagojr.com>
49. Web of Science. Режим доступу: <https://access.clarivate.com/login?app=wos>
50. World Digital Library. Режим доступу: <https://www.wdl.org>
51. WorldWideScience.org. Режим доступу: <https://worldwidescience.org>
52. Zenodo. Режим доступу: <https://zenodo.org/>

Розробник:

заступник начальника кафедри психології
діяльності в особливих умовах
кандидат психологічних наук, доцент

Валерій БОСНЮК